

Rapport

Flora- en Fauna Quicksan Hazelaarstraat, Tilburg

In het kader van de Wet natuurbescherming

COLOFON

Titel	: Flora- en Fauna Quicksan Hazelaarstraat, Tilburg
Kenmerk	: 03P2103208
Versie	: Definitief
Datum rapport	: 12-10-2021
Aantal pagina's	: 28
Projectleider	: G. Maas, BSc
Auteur(s)	: T. Schriekenberg, BSc
Inspectiewerk	: T. Schriekenberg, BSc
Kwaliteitscontrole	: M.J.J.M. Gerrits, BSc
Wijze van citeren	: Schriekenberg T. (2021). Flora- en Fauna Quicksan Hazelaarstraat, Tilburg. Pius Floris, Haaren.
Opdrachtgever	: De Essentie
Contactpersoon	: Dhr. F. Gevers
Postcode, STAD	: Hambakenwetering 5, 5231 DD 's-Hertogenbosch

Pius Floris Boomverzorging Vught

Lage Raam 1
5076 PE Haaren
T: +31 (0)73 - 6567235
info@piusfloris.nl
www.piusfloris.nl

Contactpersoon:
M: +31 (0)6 – 10 95 78 16
t.schriekenberg@piusfloris.nl

NHOUD

1. INLEIDING	1
1.1. AANLEIDING	1
1.2. HUIDIGE SITUATIE	1
1.3. BEOOGDE ONTWIKKELING	1
1.4. DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN	1
1.5. NABIJGELEGEN NATUUR	3
1.6. LEESWIJZER	3
2. TOETSINGSKADER	4
2.1. WET NATUURBESCHERMING.....	4
2.2. OVERIGE SOORTEN.....	5
2.3. BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN.....	6
2.4. GEBIEDSONTHEFFING GEMEENTE TILBURG	6
2.5. ZORGPLICHT	6
3. METHODE	7
3.1. VOORONDERZOEK.....	7
3.2. VELDONDERZOEK.....	7
4. RESULTATEN EN EFFECTBEOORDELING	8
4.1. AANWEZIGE BIOTOPEN	8
4.2. VAATPLANTEN	8
4.2.1. Vooronderzoek	8
4.2.2. Veldonderzoek	8
4.2.3. Effectbeoordeling	8
4.3. VOGELS	8
4.3.1. Vooronderzoek	8
4.3.2. Veldonderzoek	9
4.3.3. Effectbeoordeling	9
4.4. VLEERMUIZEN	10
4.4.1. Vooronderzoek	10
4.4.2. Veldonderzoek	10
4.4.3. Effectbeoordeling	11
4.5. OVERIGE ZOOGDIEREN	11
4.5.1. Vooronderzoek	11
4.5.2. Veldonderzoek	11
4.5.3. Effectbeoordeling	11
4.6. AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSSEN.....	11
4.6.1. Vooronderzoek	11
4.6.2. Veldonderzoek	11
4.6.3. Effectbeoordeling	12
4.7. ONGEWERVELDEN	12
4.7.1. Vooronderzoek	12
4.7.2. Veldonderzoek	12
4.7.3. Effectbeoordeling	12
5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	13
5.1. HOOFDCONCLUSIES.....	13
Vaatplanten:.....	13
Vogels:	13
Vleermuizen:	13
Overige Zoogdieren:.....	13
Amfibieën, Reptielen, Vissen en Ongewervelde	13
5.2. ALGEMENE RANDVOORWAARDEN	14

5.2.1. Vogels.....	14
5.2.2. Vleermuizen	14
5.2.3 Konijnen	14
6. NATUURINCLUSIEF BOUWEN	15
LITERATUUR	16
BIJLAGE I	17
ONTWERP.....	17
RESULTATEN NDFF	18
BIJLAGE III	22
JAARROND BESCHERMDE NESTEN	22
BIJLAGE IV	24
VRIJGESTELDE SOORTEN.....	24
BIJLAGE V	25
FACTSHEET ZORGPLICHT GEBIEDSGERICHTE ONTHEFFING TILBURG.....	25

1. INLEIDING

1.1. AANLEIDING

In het kader van de voorgenomen herinrichting van de Hazelaarstraat, Tilburg is door De Essentie verzocht een Flora en Fauna quickscan uit te voeren. De Flora en Fauna quickscan heeft als doel de effecten van de ontwikkeling inzichtelijk te maken in het kader van de Wet Natuurbescherming (voorts Wnb). Volgens nationale- en internationale regelgeving is het verplicht om voorafgaand aan deze ingreep onderzoek te doen naar de effecten op beschermde gebieden; Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna. Tevens is het volgens nationale regelgeving in sommige gevallen verplicht om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

In de huidige situatie is het niet uit te sluiten dat in het gebied standplaats(en)/leefgebied(en) en/of rust-, en verblijfplaats(en) van verschillende beschermde soorten flora en fauna voorkomen. Het voorliggende rapport geeft een eerste inschatting van de effecten op beschermde gebieden, van het potentieel voorkomen van beschermde flora en fauna en de effecten van de ingreep op deze soorten. Om inzichtelijk te krijgen of ontheffing nodig is - in het kader van Wnb - is het noodzakelijk om te weten of beschermde dieren en/of planten (kunnen) voorkomen. Indien aan- of afwezigheid niet afdoende kan worden aangetoond is nader onderzoek nodig.

1.2. HUIDIGE SITUATIE

De huidige situatie bestaat uit een verlaten terrein met enkele leegstaande gebouwtjes en loodsen. De loodsen zijn vrijwel open en de daken zijn nog maar gedeeltelijk gesloten, enkelen staan onder water. De gebouwtjes zijn dichtgetimmerd. Aan de oostkant van het terrein staat een silo. Het terrein is begroeid met ruigtebegroeiing, waarin braam sterk dominant is. Het bosplantsoen ten noorden van het gebouw bestaat vooral uit berk, grauwe abeel, meidoorn en braam. Het talud ten westen vertoont eenzelfde beeld. Ten zuiden, langs de Hazelaarstraat, staan enkele volwassen zilversdoorns in laanverband.

1.3. BEOOGDE ONTWIKKELING

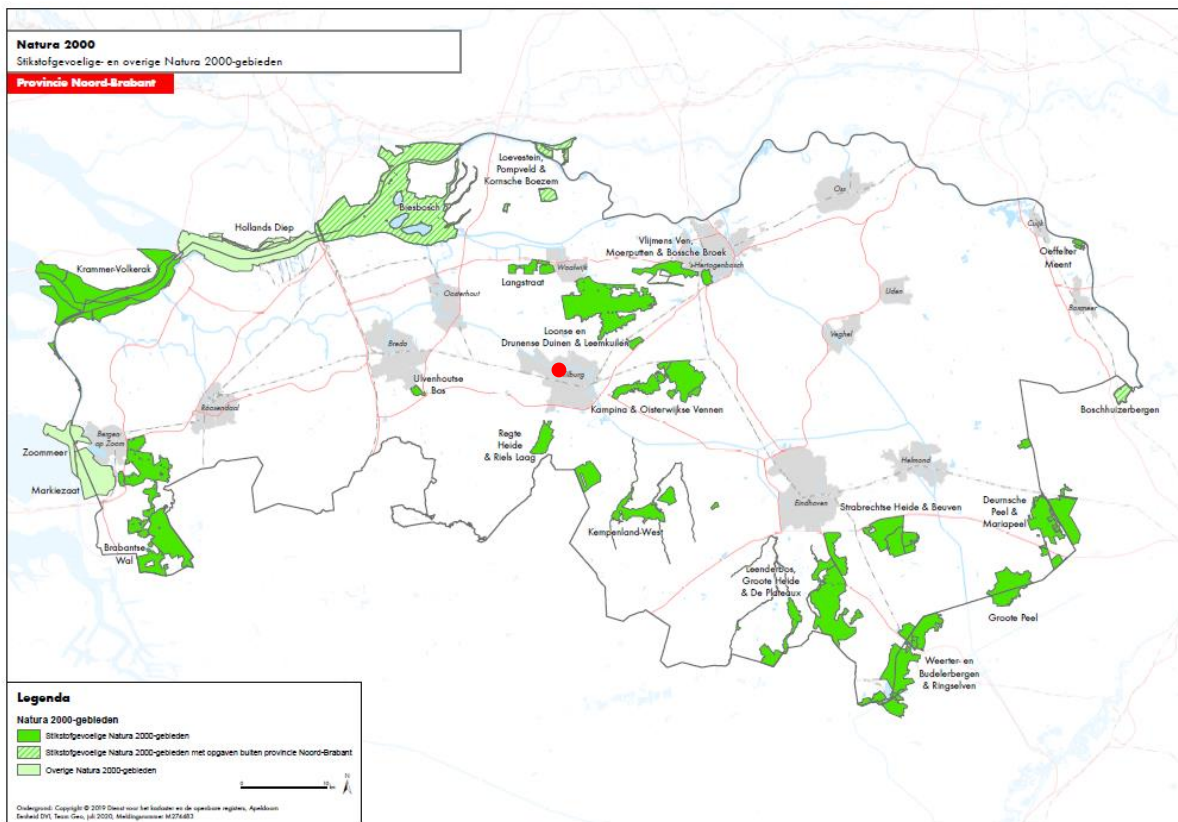
De aannemer is voornemens een woontoren te realiseren, en er wordt een tweelaagse bovengrondse parkeervoorziening te realiseren. Voor de geplande bouw worden de huidige gebouwen gesloopt, bomen en de bestaande verruiging op het terrein verwijderd. De aannemer is voornemens de bomen langs de Hazelaarstraat te behouden. Een nader onderzoek moet blijken of dit haalbaar is met het huidige ontwerp. Hier zal een Boom effect analyse voor worden uitgevoerd. Mocht hier uit blijken dat er toch bomen verwijderd worden moet hier opnieuw onderzoek naar gedaan worden om overtredingen van de Wet natuurbescherming uit te sluiten.

1.4. DOEL EN ONDERZOEKSVRAGEN

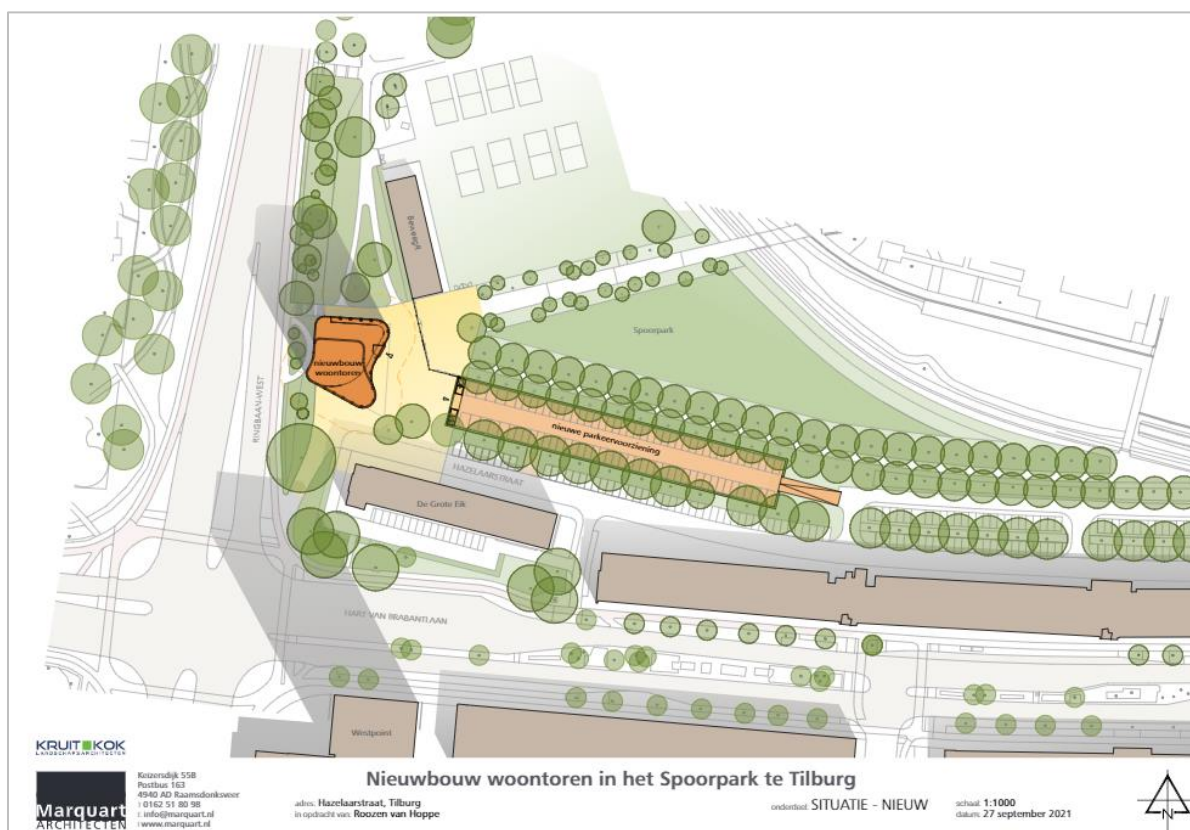
In het voorliggende rapport worden de resultaten beschreven van de flora en fauna quickscan. De quickscan betreft een inventarisatie van reeds bekende, wettelijk beschermde natuurwaarden, een beoordeling van potentie voor aanwezigheid van beschermde soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op de natuurwaarden. Het resultaat van de quickscan bestaat uit een conclusie met betrekking tot de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten, de noodzaak tot aanvullend ecologisch onderzoek en de noodzaak voor nadere procedures in het kader van ontheffing of vergunningverlening.

De volgende onderzoeksvragen zijn van toepassing:

- Welke in het kader van de Wnb beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling? Zijn er negatieve effecten te verwachten op de vastgestelde soorten als gevolg van de ontwikkeling en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Kan het plan doorgang vinden of zijn er vervolgstappen dan wel aanvullende voorwaarden vereist om de ontwikkeling doorgang te kunnen geven?
- Komen binnen de invloedssfeer van het plangebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, zijn er negatieve effecten te verwachten op de natuurwaarden? Dienen vervolgstappen in de vorm van een compensatieplan opgesteld te worden of zijn andere vervolgstappen vereist?

Afbeelding 1: Overzicht plangebied ten opzichte Natura 2000

Afbeelding 2: Voorgenomen ontwerp met locatie woontoren en parkeervoorziening. Bomen met 'stip' betreffen te behouden bomen, met een 'plusje' betreffen nieuw aan te planten bomen.

Afbeelding 3: Luchtfoto projectgebied huidige situatie.

1.5. NABIJGELEGEN NATUUR

Het dichtstbijzijnde NatuurNetwerk Nederland-gebied (voorts NNN), ligt op circa 2 kilometer van het plangebied, dit betreft het stadspark de Oude Warande. De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden betreffen de Loonse en Drunense duinen & leemkuilen en de Kampina & Oisterwijkse vennen, deze liggen beide op circa 10km van de ontwikkeling. Gezien de aard van de ontwikkeling zijn negatieve effecten van de ontwikkeling op de instandhoudingsdoelen niet op voorhand uit te sluiten, derhalve wordt het laten uitvoeren van een AERIUS berekening aanbevolen om na te gaan of stikstofdepositie binnen de norm is.

1.6. LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 beschrijft het wettelijke toetsingskader, de geldende beschermingsregimes en wettelijke bepalingen. In hoofdstuk 3 worden gehanteerde methodes beschreven voor de uitgevoerde inventarisatie. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het literatuur- en veldonderzoek en de mogelijke effecten van de ontwikkeling op de natuurwaarde. Hoofdstuk 4 is onderverdeeld per soortgroep: vaatplanten, vogels, vleermuizen, overige zoogdieren, amfibieën, reptielen en vissen, ongewervelde. In hoofdstuk 5 worden de conclusies behandeld en soort gebonden adviezen gegeven. Tevens wordt een aanbeveling gegeven met betrekking tot eventuele nader onderzoeken, de noodzaak tot ontheffing en mitigerende en/of compenserende maatregelen. Tenslotte wordt in hoofdstuk 6 vrijblijvend advies gegeven over natuur inclusief bouwen.

2. TOETSINGSKADER

2.1. WET NATUURBESCHERMING

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden vanaf 2017 wettelijk vastgelegd in de Wet Natuurbescherming (Wnb). Het gaat hierbij zowel om bescherming van soorten als bescherming van gebieden. Voor soortbescherming van dier- en plantensoorten zijn in de Wnb een aantal verbodsbepalingen opgenomen, waarvan vooral de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 belangrijk zijn in het kader van flora- en fauna onderzoek bij onder andere ruimtelijke ontwikkelingen.

Artikel 3.1 Beschermingsregime vogelrichtlijn soorten

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Artikel 3.5 Beschermingsregime habitatrichtlijn soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van de dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen of af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten genoemd in de bijlage, onderdeel A bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;
 - c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis

De verbodsbepalingen uit bovenstaande artikelen gelden overal in Nederland, ongeacht het type of de omvang van de werkzaamheden of activiteiten die uitgevoerd worden. De bepalingen uit de Wnb kunnen daarom van invloed zijn op ruimtelijke ingrepen, zoals het aanleggen van infrastructuur, het slopen en realiseren van bebouwing, het uitbreiden van industriegebieden en het kappen van bomen. Ook bij het opstellen of herzien van bestemmingsplannen zijn de bepalingen uit de Wnb van belang. In het kader van het zorgvuldigheidsbeginsel en het voorzorgsbeginsel (Algemene Wet Bestuursrecht) dient bij het opstellen en herzien van bestemmingsplannen en bij (ruimtelijke) activiteiten een toetsing aan de Wnb plaats te vinden.

Deze toetsing moet de volgende onderdelen bevatten:

- Een inventarisatie van het voorkomen van wettelijk beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de activiteit;
- Een inventarisatie en beoordeling van (significant) nadelige effecten als gevolg van de activiteit, op beschermde soorten die binnen het plangebied en/of binnen de invloedssfeer van de activiteit aanwezig zijn;
- Indien nodig een opname van maatregelen die de negatieve effecten op de beschermde soorten en hun leefgebieden mitigeren en/of compenseren.

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten die ook terug te vinden zijn in de artikelen met verbodsbepalingen: alle vogels uit de Europese Vogelrichtlijn (artikel 3.1), alle soorten die in de Europese Habitatrichtlijn vermeld worden (artikel 3.5) en “overige soorten” (artikel 3.10) die alleen op nationaal niveau beschermd worden. Provincies hebben het recht om af te wijken van de lijst met “overige soorten” door vrijstellingen te verlenen voor bepaalde soorten.

Hierdoor kan deze lijst per provincie verschillen. Voor een overzicht van alle beschermde soorten wordt verwezen naar de website van het [Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit](#). Wanneer er minimaal één verbodsbepaling uit artikel 3.1 en/of artikel 3.5 Wnb overtreden wordt door de voorgenomen activiteit, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen wordt voor soorten uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn alleen verleend wanneer voldaan wordt aan elk van de volgende voorwaarden:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- De ingreep is nodig:
 - a) In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; of
 - b) In het belang van een dwingende reden van groot openbaar belang; of
 - c) In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Voor vogels kan echter geen beroep gedaan worden op belang b “dwingende reden van groot openbaar belang”.

Wanneer overtreding van de verbodsbepalingen voorkomen kan worden door het treffen van mitigerende maatregelen, is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel kan in dergelijke gevallen toch ontheffing aangevraagd worden om de te treffen maatregelen goed te laten keuren. Indien het bevoegd gezag goedkeurt, wordt door hen een “positieve afwijzing” afgegeven. Bij de aanvraag van een ontheffing in het kader van de Wnb zijn een activiteitenplan en, in sommige gevallen, een compensatieplan noodzakelijk. Hierin staan de bevindingen uit de flora- en faunatoets vermeld en worden maatregelen beschreven die uitgevoerd zullen worden om ervoor te zorgen dat de nadelige effecten op beschermde plant- en diersoorten in en binnen de invloedssfeer van de activiteit zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel te beperken.

2.2. OVERIGE SOORTEN

Voor de soorten uit deze categorie geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 mits een door het ministerie van EZK goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit. Indien aantoonbaar gewerkt kan worden volgens een dergelijke gedragscode, hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden voor overtreding van één of meerdere verbodsbepalingen uit artikel 3.10 van de Wnb. Indien er geen goedgekeurde gedragscode van toepassing is op de activiteit of het niet mogelijk is om volgens een dergelijke gedragscode te

werken, dient bij overtreding van verbodsbepalingen wel een ontheffing aangevraagd te worden. Een uitzondering hierop vormen de provinciaal vrijgestelde soorten. De ontheffing kan voor deze soorten echter op grond van meer belangen verleend worden dan het geval is voor de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

2.3. BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN

Houtopstanden kunnen onder de Wnb vallen wanneer een houtopstand een oppervlakte belstaat van 10 are (0,1ha) of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen onderstaande houtopstanden buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden;
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en
- eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid
 - bestaande uit een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door
 - onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Het verboden is een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant. Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

2.4. GEBIEDSONTHEFFING GEMEENTE TILBURG

Door middel van het '*Soortenmanagementplan Oude Stad Tilburg*' (Boonman et al., 2014) heeft de Gemeente Tilburg een gebiedsgerichte ontheffing (kenmerk FF/75C/2015/0525.toek.bl) voor de Oude Stad. De ontheffing maakt het mogelijk zonder nadere onderzoeken of overige ontheffingen werkzaamheden uit te voeren aan gebouwen waarbij rekening moet worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. Zie voor meer informatie Bijlage V.

2.5. ZORGPLICHT

Tenslotte geldt voor alle plant- en diersoorten (ook de onbeschermden) de zorgplicht uit artikel 1.11 van de Wet Natuurbescherming. Deze houdt in dat mogelijke nadelige gevolgen voor planten en dieren, voor zover redelijk, zoveel mogelijk vermeden moeten worden.

3. METHODE

3.1. VOORONDERZOEK

Alvorens de QuickScan uit te voeren is vooronderzoek gedaan, het vooronderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van relevante informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten. Het vooronderzoek maakt gebruik van ondersteunende gegevens uit de NDFF (Nationale Databank Flora- en Fauna) via de applicatie QuickScanHulp(<3jaar), Waarneming.nl(<5jaar), Nederlands Soortenregister en soortverspreidingsatlassen van o.a. SOVON, RAVON en de Zoogdiervereniging. In Bijlage II zijn zowel de resultaten te vinden van de QuickScanHulp, als een overzicht van de gevonden soorten in een straal van kilometer rond het plangebied.

3.2. VELDONDERZOEK

Tijdens het veldonderzoek wordt op basis van voorkomende biotoop en ecologische kennis een inschatting gemaakt van de te verwachte soorten en de soorten die op voorhand uit te sluiten zijn. Bij het bepalen van de mogelijke effecten wordt rekening gehouden met de aard van de ingreep en de gevoeligheid van de soorten. Geschiktheid van potentiële vleermuis verblijven, foerageergebieden en vliegroutes worden bepaald aan de hand van de checklist vleermuisprotocol 2021.

Voor het veldonderzoek is één veldbezoek uitgevoerd. Een overzicht van de weersomstandigheden tijdens het veldwerkbezoek is in Tabel 1 te vinden.

Datum bezoek:	Aanvang bezoek	Temperatuur	Wind	Bewolking	Neerslag
21-01-2021	10:00	8 °C	ZW 5Bft	Half bewolkt	Droog

Tabel 1: Kenmerken veldbezoek

4. RESULTATEN EN EFFECTBEOORDELING

Bijlage II geeft een overzicht van de gebruikte NDFF-gegevens, in Bijlage III is een overzicht te vinden van de jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vogels en de respectievelijke beschermingsregimes en in Bijlage IV is een overzicht van de vrijgestelde soorten voor Noord-Brabant te vinden.

4.1. AANWEZIGE BIOTOPEN

In het deelgebied zijn de volgende biotopen aangetroffen:

- Ruigte begroeiing, braam is hier dominant
- Steenhopen
- Bosplantsoen met verruigde ondergroei
- Laanbeplanting van volwassen zilversdoorns
- Leegstaande gebouwen.

4.2. VAATPLANTEN

4.2.1. VOORONDERZOEK

Het vooronderzoek heeft uitgewezen dat onderstaande soorten verwacht kunnen worden binnen het plangebied. Hierbij zijn de NDFF-gegevens gebruikt van 0-1 km buiten het plangebied.

- Kartuizer anjer. De Kartuizer anjer groeit in schrale- en kalkgraslanden, stenige plaatsen, in bossages langs bermen en dijken en op leistehellingen en zandsteenrotsen.

4.2.2. VELDONDERZOEK

Tijdens het oorspronkelijke veldonderzoek van 21 januari is de Kartuizer anjer niet aangetroffen. Ook bij verscheidene herbezoeken in juni, juli en augustus 2021 (door ecoloog G. Maas) is de soort niet aangetroffen. Deze kan hiermee definitief worden uitgesloten.

4.2.3. EFFECTBEOORDELING

De aanwezigheid van kartuizer anjer in het gebied is uitgesloten. Ontheffing is niet vereist. Wel geldt de zorgplicht.

4.3. VOGELS

Verblijfplaatsen die jaarrond in gebruik zijn door vogels zijn beschermd onder de Wnb, alsook alle (tijdens de broedperiode) bezette vogelnesten (zie Bijlage III). Deze wettelijk beschermde status is ook van kracht in relatie tot de functionele leefomgeving van vogelsoorten. Tijdens de Quicksan wordt het plangebied op de aanwezigheid van vaste rust-, broed-, of verblijfplaatsen van vogels onderzocht.

4.3.1. VOORONDERZOEK

Soort	Soortgroep	Bescherming	Bescherming ^{1,2,3,4,5}
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	Categorie 2
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	Categorie 3
Havik	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4
Huismus	Vogels	wnb-vrl	Categorie 2

¹ Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

² Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).

³ Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

⁴ Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

⁵ Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Soort	Soortgroep	Bescherming	Bescherming ^{1,2,3,4,5}
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	Categorie 3
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	Categorie 3
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4
Roek	Vogels	wnb-vrl	Categorie 2
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	Categorie 3
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	Categorie 1
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	Categorie 4

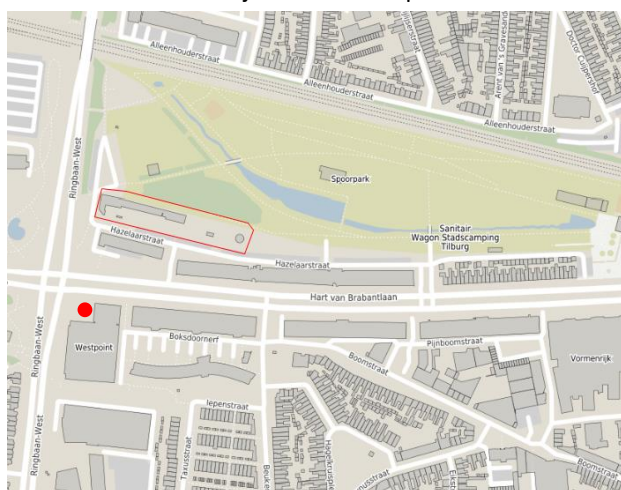
Tabel 2: Potentieel aanwezige, jaar rond beschermde verblijfplaatsen.

4.3.2. VELDONDERZOEK

Tijdens het veldonderzoek zijn waarnemingen gedaan van Grote Gele Kwikstaart en Slechtvalk. De Slechtvalk bezit een nestkast op een nabijgelegen woontoren, ten zuiden van het terrein. Tijdens het veldonderzoek is herhaaldelijk territoriaal en baltend gedrag gezien van twee individuen. Dit indiceert dat het nest in gebruik is voor komend jaar. De Grote Gele Kwikstaart is foeragerend waargenomen op het terrein. In de winter zijn Grote Gele Kwikstaarten te vinden langs snelstromende beken maar vooral ook in steden en dorpen waar ze op platte daken een gewone verschijning zijn. Deze overwinteraars verdwijnen veelal weer in maart. De Grote Gele Kwikstaart nestelt langs snelstromende beken in natuurlijke oevers of onder bruggen en aan gebouwen. In Noord-Brabant is deze soort de laatste jaren duidelijk in opmars.⁶ Verder zijn op en rond het terrein nesten aangetroffen van houtduif, ekster en merel.

4.3.3. EFFECTBEOORDELING

Aangezien het plangebied geen geschikt broedbiotoop bevat kan geconstateerd worden dat dit een overwinterend individu betreft en kan een negatief effect op de soort als broedvogel worden uitgesloten. De slechtvalk heeft zijn nest op een nabij gelegen woontoren (op circa 100 meter afstand van het plangebied). De nestkast werd tijdens het onderzoek meerdere malen bezocht door twee individuen (man en vrouw). Een derde exemplaar werd door het mannetje verjaagd. Het lijkt dan ook waarschijnlijk dat de nestkast bezet is en het een actief territorium met nest betreft. Het is onduidelijk of de (hoog)bouw van een nieuwe toren negatief effect heeft op de soort, dit dient in een (bureau)onderzoek nader te worden bestudeerd. De nesten van houtduif en merel zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De ekster betreft een categorie 5 soort, waarbij het nest pas jaar rond beschermd is bij zwaarwegende ecologische feiten. Dit is in dit geval niet aan de orde. Wel is het nest beschermd tijdens de broedperiode.

Afbeelding 4: Overzichtskaart met de locatie van de slechtvalk nestkast (rode stip) ten opzichte van het plangebied. In het rood omlijnd het plangebied.

⁶ <https://www.sovon.nl/nl/soort/10190>

4.4. VLEERMUIZEN

4.4.1. VOORONDERZOEK

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit een netwerk van verschillende vaste verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. Gedurende het jaar wordt van meerdere typen verblijfplaatsen gebruik gemaakt, te weten: zomerverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen, kraamverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen. Een geschikte verblijfplaats kan meerdere type verblijfsfuncties vervullen [1, 2, 3, 4]. Op basis van NDFF-gegevens en verspreidingsgegevens (Zoogdierenvereniging) kunnen gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis, tweekleurige vleermuis en ruige dwergvleermuis voorkomen binnen of in nabijheid van het plangebied. Op grotere afstand worden brandts vleermuis, bosvleermuis, franjestaart, vale vleermuis, grijze grootoorvleermuis, meervleermuis en watervleermuis waargenomen. In de nulmeting voor het 'Soortenmanagementplan Oude Stad Tilburg' (Boonman et al., 2014) is in of in de directe omgeving van het projectgebied enkele de gewone dwergvleermuis waargenomen.

4.4.2. VELDONDERZOEK VERBLIJFPLAATSEN

Vleermuizen maken gebruik van holtes en spleten in gebouwen en bomen als verblijfplaatsen. De bomen binnen het plangebied bevatten geen holten, openstaande spleten of grove bastplaten. Derhalve kan de aanwezigheid van boom bewonende vleermuizen worden uitgesloten binnen het gebied. Tijdens het veldonderzoek is er ook gekeken naar de bebouwing binnen de invloedssfeer van het plangebied. De gebouwen in de invloedssfeer van het plangebied zijn potentieel geschikt voor gebouw bewonende soorten. De gebouwen hebben bakstenen muren met meerdere openingen in de spouwmuur en dakbeschot (afbeelding 5). Het gebouw in de westhoek van het plangebied bevat ook een buiten gebruik zijnde schoorsteen (afbeelding 4) die potentieel geschikt is.

Afbeelding 5: impressie bebouwing

Abeelding 6: impressie bebouwing

FOERAGEERGEBIEDEN EN VLEGROUTES

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige elementen, watergangen en luwte van groenstructuren als foerageergebieden en/of vliegroutes. Vleermuizen zijn afhankelijk van lijnvormige elementen voor de verbinding van het foerageergebied met verblijfplaatsen. De aanwezige opgaande begroeiing maakt mogelijk waarschijnlijk deel uit van een essentieel foerageergebied voor kraamverblijven van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied. De zilversdoorns langs de Hazelaarstraat kunnen onderdeel uitmaken van (essentiële) foerageergebieden en/of vliegroute.

4.4.3. EFFECTBEOORDELING

Op basis van het veldonderzoek kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de leegstaande gebouwen niet worden uitgesloten. Ontwikkelingen in het kader van sloop en nieuwbouw dienen plaats te vinden conform het 'Soortenmanagementplan Oude Stad Tilburg' (Boonman et al., 2014). Indien niet volgens deze methode wordt gewerkt moet er nader onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen uitgevoerd worden. Daarnaast is het aannemelijk dat zonder specifieke randvoorwaarden de voorgenomen ontwikkeling een significant effect heeft op de (potentiële) functievervulling van de bomenrij langs de Hazelaarstraat. De rij zilveresdoorns blijft in de toekomstige situatie behouden, door specifieke randvoorwaarden voor de ontwikkeling op te nemen in een Ecologisch Werkprotocol kan verstoring van vleermuizen worden voorkomen en is nader onderzoek niet noodzakelijk.

4.5. OVERIGE ZOOGDIEREN

4.5.1. VOORONDERZOEK

Op basis van verspreidingsgegevens en NDFF-gegevens kunnen binnen de grenzen van het plangebied eekhoorn, egel, huisspitsmuis en wezel voorkomen. Tevens zijn in de directe omgeving bunzing, bever, das en steenmarter te verwachten. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan de aanwezigheid van bever op voorhand worden uitgesloten.

4.5.2. VELDONDERZOEK

Het stedelijke karakter van het plangebied biedt geen geschikte biotoop voor das. Tevens biedt het plangebied geen ideaal biotoop voor eekhoorns, door de afwezigheid van een parkachtige structuur met oude bomen. Er is tijdens het onderzoek geen waarneming gedaan van eekhoorns of nesten van eekhoorns. In dit kader kan aanwezigheid worden uitgesloten. Aanwezigheid van vrijgestelde algemene soorten zoals huisspitsmuis en egel zijn niet op voorhand uit te sluiten. De ruigte begroeiing op het terrein, leegstaande gebouwen en de steenhopen bieden potentiële rust- en/of verblijfplaatsen voor kleine marters en steenmarter. In het bosplantsoen aan de noordzijde van het terrein is een waarneming gedaan van een konijn. Ook zijn er veel sporen gevonden. Een eventuele konijnenburcht is niet waargenomen, maar bevindt zich hoogstwaarschijnlijk onder een van de braamstruiken.

4.5.3. EFFECTBEOORDELING

Een geschikte biotoop voor wettelijk beschermde grondgebonden zoogdieren (kleine marterachtigen en steenmarter) is aanwezig. Aanwezigheid en daarmee negatieve effecten door de geplande werkzaamheden kan in dit kader niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om het voorkomen en eventuele ontheffingsplicht uit te sluiten. In de provincie Noord-Brabant is er een vrijstelling voor het verwijderen van konijnen.

4.6. AMFIBIEËN, REPTIELEN EN VISSEN

4.6.1. VOORONDERZOEK

Op basis van verspreidingsgegevens (RAVON) en NDFF-gegevens kunnen kamsalamander, rugstreeppad, alpenwatersalamander, vinpootsalamander, knoflookpad, poelkikker, boomkikker, muurhagedis, ringslang, hazelworm, levendbarende hagedis en grote modderkruiper voorkomen in of in de directe omgeving van het plangebied. Tevens zijn algemene vrijgestelde soorten te verwachten o.a. bastaardkikker, bruine kikker en gewone pad.

4.6.2. VELDONDERZOEK

Door de afwezigheid van voorplantingswateren en een geschikt landhabitat voldoet het plangebied niet aan de habitateisen van amfibieën en vissen. In dit kader kan aanwezigheid in het gehele plangebied van zowel amfibieën als vissen op voorhand worden uitgesloten. Daarnaast is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als habitat voor hagedissen en slangen. Geschikt leefgebied is eveneens afwezig, in dit kader kan aanwezigheid op voorhand worden uitgesloten.

4.6.3. EFFECTBEOORDELING

Een geschikte biotoop voor Wnb beschermde amfibieën, reptielen en vissen is afwezig binnen het gehele plangebied. Negatieve effecten op amfibieën, reptielen en vissen zijn uitgesloten. Voor de voorgenomen is geen nader onderzoek en/of ontheffing onder Wnb nodig, wel is de algemeen geldende zorgplicht van toepassing.

4.7. ONGEWERVELDEN

4.7.1. VOORONDERZOEK

De verspreidingsgegevens en NDFF-gegevens geeft geen indicatie voor de aanwezigheid van beschermde ongewervelde in de directe omgeving van het plangebied. In de ruimere omtrek (1-5km) kunnen Bosbeekjuffer, Gevlekte witsnuitlibel, grote vos, iepenpage, kleine ijsvogelvinder en teunisbloempijlstaart voorkomen.

4.7.2. VELDONDERZOEK

Voor de voortplanting zijn vlinders afhankelijk van specifieke waardplanten. De waardplanten voor wettelijk beschermde vlindersoorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Door de afwezigheid van geschikte voortplantingswateren en jachtbiotoop, binnen het plangebied, kan de aanwezigheid van wettelijk beschermde libellen, juffers en haften worden uitgesloten.

4.7.3. EFFECTBEOORDELING

Binnen het plangebied is een geen geschikte voortplantingsbiotoop aanwezig voor wettelijk beschermde vlinders. Overige wettelijk beschermde ongewervelde zijn niet te verwachten binnen het plangebied, in dit kader zijn negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding uitgesloten. Nader onderzoek en ontheffing is niet noodzakelijk, wel is de zorgplicht van kracht.

Afbeelding 7: Impressie plangebied

Afbeelding 8: Impressie plangebied

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

5.1. HOOFDCONCLUSIES

VAATPLANTEN:

Aangezien er geen geschikt habitat is waargenomen voor de potentieel te verwachten soort is een negatief effect op deze soort binnen het plangebied uitgesloten. Ontheffing is niet vereist. Wel geldt de zorgplicht.

VOGELS:

Aangezien op dit moment niet kan worden bepaald of er negatieve effecten zijn te verwachten op de geschiktheid van de nestlocatie van de slechtvalk dient nader onderzoek uitgevoerd te worden. Voor de slechtvalk moet een (bureau)onderzoek gedaan worden om de effecten van (hoog)bouw in de nabijheid van een bezette nestkast te beoordelen. Voor een dergelijk onderzoek is informatie betreft de duur van de bouw en de bouwhoogte van belang. Voor overige vogelsoorten geldt dat werkzaamheden waarbij struiken/struweel en bomen worden verwijderd buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Zie paragraaf 5.2.1 voor meer informatie.

VLEERMUIZEN:

Op basis van het veldonderzoek kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de leegstaande gebouwen niet worden uitgesloten. Deze verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Derhalve kan een negatief effect niet worden uitgesloten en moet er gewerkt worden conform de randvoorwaarden uit het 'Soortenmanagementplan Oude Stad Tilburg' (Boonman et al., 2014), uit te werken in een Ecologisch Werkprotocol. Indien niet via deze methode wordt gewerkt moet nader onderzoek naar vaste kraam- paar- en zomerverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen (laatzvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis) uitgevoerd worden. (Potentiële) negatieve effecten op de functieervulling van de rij zilversdoorns langs de Hazelaarstraat dienen te worden voorkomen door het treffen van specifieke maatregelen. Deze maatregelen dienen te worden uitgewerkt in een Ecologisch Werkprotocol. Het voorkomen van verstoring van vleermuizen is hierbij een vereiste.

OVERIGE ZOOGDIEREN:

Een geschikte biotoop voor wettelijk beschermde grondgebonden zoogdieren (kleine marterachtigen en steenmarter) is aanwezig. Aanwezigheid en daarmee negatieve effecten door de geplande werkzaamheden kan in dit kader niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om het voorkomen en eventuele ontheffingsplicht uit te sluiten. In de provincie Noord-Brabant is er een vrijstelling voor het verwijderen van konijnen. Waarbij gezegd moet worden dat dit gebonden is aan een aantal regels. Voor meer informatie zie paragraaf 5.2.3

AMFIBIEËN, REPTIELEN, VISSSEN EN ONGEWERVELDE

De aanwezigheid en/of negatieve effecten op deze soortgroepen kan worden uitgesloten.

In alle gevallen dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht onder Wnb. Geadviseerd wordt de zorgplicht te borgen middels een ecologisch werkprotocol, opgesteld door een ter zake kundig ecooloog.

5.2. ALGEMENE RANDVOORWAARDEN

5.2.1. VOGELS

Bij de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met algemeen voorkomende vogels die (kunnen) gaan broeden binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart t/m augustus. Afhankelijk van de lokale klimatologische omstandigheden kan het broedseizoen eerder of later beginnen en eindigen. Broedende vogels mogen niet worden verstoord. Om overtreding van verbodsbepalingen uit te sluiten wordt geadviseerd om de werkzaamheden geheel vóór het broedseizoen uit te voeren. Indien dit niet mogelijk is, is het verstandig de rooiwerkzaamheden ruim vóór aanvang van het broedseizoen te laten starten. Dit voorkomt overtreding onder Wnb doordat wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen. Wanneer kapwerkzaamheden volledig binnen het broedseizoen doorgang moeten vinden en het niet mogelijk is om mitigerende maatregelen te nemen, dient het plangebied voorafgaande aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden door een ter zake kundig ecooloog. Het risico hierbij is dat versturende werkzaamheden geen doorgang kunnen vinden en uitgesteld dienen te worden totdat de vogels zijn uitgebroed.

5.2.2. VLEERMUIZEN

Bij het toepassen van bouwverlichting en het aanleggen van nieuwe verlichting dient rekening gehouden te worden met negatieve effecten op vleermuizen [5]. Om de negatieve effecten van ALAN (Artificial Light At Night) uit te sluiten wordt geadviseerd om mitigerende maatregelen te gebruiken en toekomstige verlichting vleermuis vriendelijk aan te leggen. Dit houdt in dat:

- Verlichtingspalen niet hoger zijn dan de onderzijde van de boomkronen;
- Armaturen naar beneden gericht zijn om uitstraling naar kronen voorkomen. Bij voorkeur alleen gericht zijn op daar waar licht noodzakelijk is;
- Het gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting (Vleermuisvriendelijke verlichting amberkleurige led verlichting). Bijvoorbeeld batlamp van Rijkswaterstaat;
- Er geen uitstraling van bouwverlichting op groenelementen is tijdens de actieve periode van vleermuizen (globaal maart t/m oktober).

5.2.3 KONIJNEN

Voor het konijn geldt dat van de verboden als bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, onderdelen a en b, van de wet natuur bescherming wordt vrijstelling verleend voor het verrichten van handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied. Wel geldt in alle tijden de zorgplicht

6. NATUURINCLUSIEF BOUWEN

Onderstaand wordt, als aanvulling op de quickscan, als vrijblijvend ecologisch advies gegeven. Het betreft maatregelen ter verbetering van de ecologische situatie in het plangebied om zo biodiversiteit in de bewoonde omgeving te bevorderen. Hierbij is het van belang aan te sluiten op bestaande ecologische waarde in de directe omgeving. *Beschrijf aanwezige natuurwaarde en hoe het leefgebied vergroot kan worden door natuur inclusief te bouwen en juiste inrichting van buitenruimte*

Aantallen van typische stadsoorten zoals huismus, spreeuw, gierzwaluw en gebouwbewonende vleermuizen, zijn al jaren in verval. Mede doordat nieuwbouw doorgaans hermetisch afgesloten zijn voor deze soorten. Bovendien gaat er veel habitat verloren door renoveren en isoleren van oude huizen. Door het plaatsen van soort specifieke nestkasten kan een positieve impuls gegeven worden aan het leefklimaat van de wijk en het habitat van deze soorten. Door vleermuizen en gebouw gebonden vogels ruimte te bieden voor verblijfplaatsen wordt een significante bijdrage geleverd aan verschillende ecosysteemdiensten en het leefklimaat van de wijk. Een vleermuis vangt bijvoorbeeld circa 3000 muggen per nacht, een waardevolle bijdragen.

Met het plaatsen van kasten kan in de bouwfase rekening worden gehouden, in dit geval is er de mogelijkheid om te kiezen voor inbouwkasten ten behoeve van gierzwaluw, huismus en spreeuwen en inbouwkasten voor vleermuizen of een combinatie. Voor vogels is het van belang de kasten in te bouwen/op te hangen op een plek met voldoende ruimte voor uitvliegen en buiten de volle zon (bij voorkeur niet op het noorden of oosten). Voor gierzwaluwen dienen kasten bij voorkeur te worden ingebouwd/opgehangen onder een overstek of goot en op ruim voldoende hoogte (min. 3 meter). Gierzwaluwkasten hoeven enkel schoongemaakt te worden wanneer er blijk van bezetting is door andere soorten zoals spreeuw of huismus. De huismusnestkast kunt u één keer per jaar schoonmaken als de jongen zijn uitgevlogen, indien een tweede broedsel volgt moet de nestkast in het late najaar als er (nacht)vorst is geweest nogmaals schoongemaakt worden. Gierzwaluwen, huismussen en spreeuwen zijn koloniebroeders er kunnen dus meerdere nestkasten op korte afstand van elkaar geplaatst worden. Daarnaast kan bij inrichting van de buitenruimte rekening worden gehouden met de functionele leefomgeving van huismussen, door het verwezenlijken van:

- Groenblijvende hagen, groene gevels of 3de grootte bomen;
- Gebruik van inheems plantmateriaal, ten behoeve van insecten biodiversiteit;
- Droge zandige plaatsen voor stofbaden.

Voor het inbouwen/ophangen van vleermuiskasten is variatie van plaatsen doorgaans de beste strategie, kasten dienen minimaal op 3m hoogte te hangen om de vleermuis voldoende valsnelheid te geven. Daarnaast is er voldoende ruimte nodig voor vleermuizen om uit te kunnen vliegen. De vleermuiskasten dienen één keer per jaar in de winter schoongemaakt worden. Bij voorkeur tijdens een vorstperiode, controleer eerst of de kasten niet bezet zijn. Een overzicht van een aantal geschikte nestkasten is te vinden in Tabel 3.

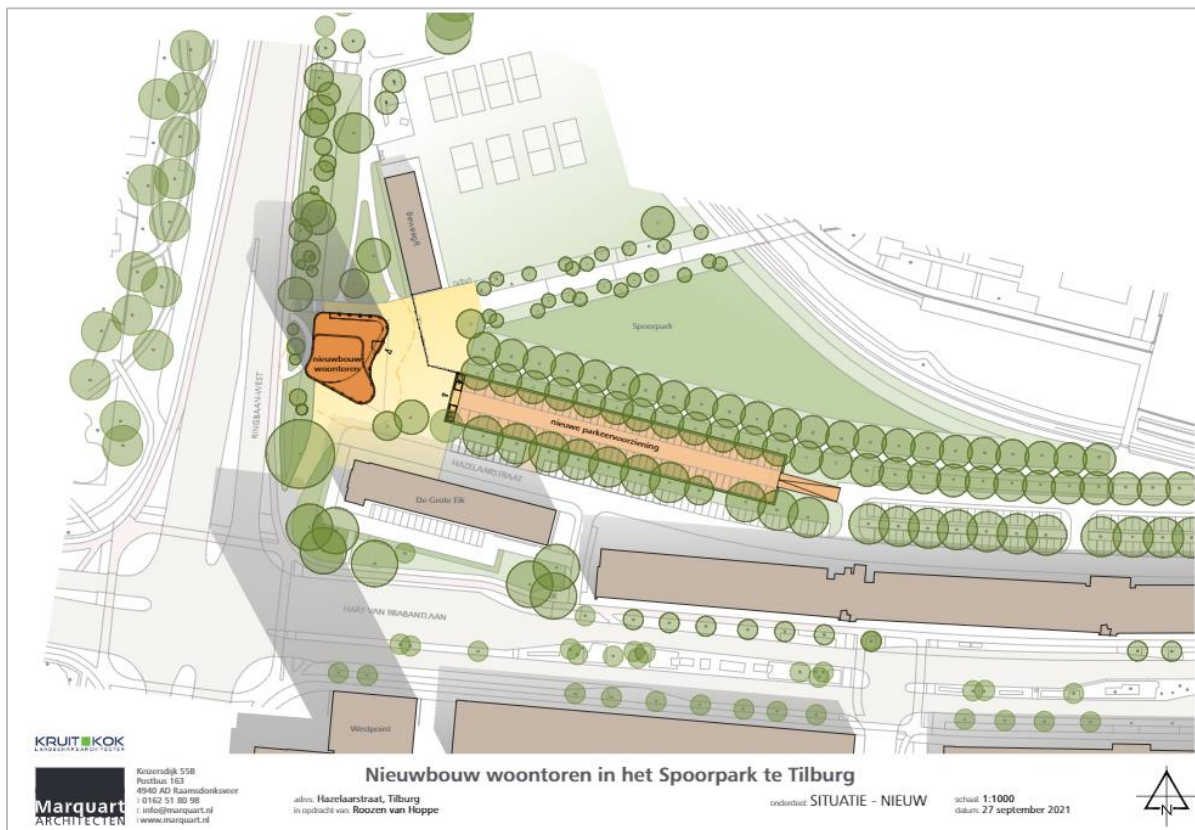
Soort	Type kast	Inbouw	Ophangen
Huisumus/Ringmus/Mezen spp.	NK MU 06 Nestkast Mus	✓	✓
Huisumus/Ringmus	Schwegler 1SP	✓	✓
Gierzwaluw/Spreeuw	Schwegler 17(A/B/Dubbel)	✓	✓
Gierzwaluw (voorzien van spreeuw versperring)	Schwegler 16S	✓	
Gierzwaluw/Vleermuizen zomer	Schwegler 1MF		✓
Vleermuis zomer	Schwegler 3FE/1FR	✓	
Vleermuis Winter	Schwegler 1WI/2WI	✓	
Vleermuis zomer	Schwegler 1FTH		✓

Tabel 3: Beperkt overzicht nestkasten.

LITERATUUR

- [1] BIJ12, „Kennisdokument Gewone Dwergvleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [2] BIJ12, „Kennisdokument Rosse Vleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [3] BIJ12, „Kennisdokument Ruige Dwergvleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [4] BIJ12, „Kennisdokument Watervleermuis,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [5] K. v. G. R. H. R. J. J. F. K. B. R. T. D. M. .. & V. M. E. Spoelstra, „Response of bats to light with different spectra: light-shy and agile bat presence is affected by white and green, but not red light.,” *Proceedings of the Royal Society B: Biological Sciences*, 284(1855), 20170075, 2017.
- [6] S. Bouwens, „Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming,” Zoogdierverseniging, 2017.
- [7] BIJ12, „Kennisdokument Steenuil,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [8] BIJ12, „Kennisdokument Kamsalamander,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [9] BIJ12, „Kennisdokument Huismus,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [10] BIJ12, „Kennisdokument Gierzwaluw,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [11] M. Broekmeyer, M. Sanders, F. Ottburg, I. Woltjer en S. Hennekens, „Effectenindicator soorten,” Alterra, Wageningen, 2013.
- [12] V. N. G. Bureaus, „Vleermuisprotocol,” www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdierverseniging.nl, 2017.
- [13] BIJ12, „Kennisdokument Buizerd,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [14] BIJ12, „Kennisdokument Rugstreeppad,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [15] A. M. ., R. Z. & A. C. v. R. Spitzen – van der Sluijs, „Ecologisch onderzoek aan de rugstreeppad in de Noordoostpolder.,” Stichting RAVON, Nijmegen, 2007.
- [16] „BIJ12 Kennisbank,” BIJ12, [Online]. Available: <https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/subsidiestelsel-natuur-en-landschap/agrarisch-natuurbeheer-anlb/kennisbank/doelsoorten/ransuil/>. [Geopend 7 Januari 2020].
- [17] „Eekhoorn,” Zoogdieren Vereniging, [Online]. Available: <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn/>. [Geopend 8 Januari 2020].
- [18] BIJ12, „Kennisdokument Kerkuil,” BIJ12, Utrecht, 2017.
- [19] M. Bouma, „Ecologisch onderzoek grondgebonden zoogdieren,” Adviesbureau E.C.O. Logisch, Nieuwekerk a/d IJssel, 2016.
- [20] „Verspreidingsatlas,” NDFP, [Online]. Available: <https://www.verspreidingsatlas.nl/>. [Geopend 17 Maart 2020].
- [21] „Waarnemingen.nl,” [Online]. Available: <https://waarneming.nl/>. [Geopend 17 Maart 2020].
- [22] „Nederlandsesoorten.nl,” [Online]. Available: <https://www.nederlandsesoorten.nl/>. [Geopend 17 Maart 2020].
- [23] C. Dietz en K. A., *Veldgids Vleermuizen van Europa*, Zeist: KNNV Uitgeverij, 2017.
- [24] v. D. A. B. A. v. B. J. & H. F. Vergeer J.W., „Handleiding Sovon Broedvogelonderzoek: Broedvogel Monitoring Project en Kolonievogels,” Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen, 2016.
- [25] „FLORON,” [Online]. Available: www.floron.nl. [Geopend 18 Maart 2020].
- [26] „RAVON,” [Online]. Available: www.ravon.nl. [Geopend 18 Maart 2020].
- [27] „De Zoogdierenvereniging,” [Online]. Available: www.zoogdierenvereniging.nl. [Geopend 18 Maart 2020].
- [28] „SOVON,” [Online]. Available: www.sovon.nl. [Geopend 18 Maart 2020].
- [29] „EIS,” [Online]. Available: eis-nederland.nl. [Geopend 17 Maart 2020].
- [30] K. Krijgsveld, R. S. Smits en J. v. d. Winden, „Verstoringsgevoeligheid van vogels update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie,” Bureau Waardenburg bv, Culemborg, 2008.
- [31] M. Boonman, G. Brandjes, F. Brekelmans, E. Korsten en G. Smit, „Soortenmanagementplan Oude Stad Tilburg. Voor gebouw-bewonende vleermuizen en vogels. Bureau Waardenburg Rapportnr. 14-156,” Bureau Waardenburg bv, Culemborg, 2014.

BIJLAGE I
ONTWERP

Bijlage II

RESULTATEN NDFP

Naam	Groep	Beschermingsregime	Afstand
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren		0 - 1 km
Egel	Zoogdieren		0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone/Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone/Kleine/Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Haas	Zoogdieren		0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kartuizer anjer	Vaatplanten		0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren		0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Tweekleurige vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Alpenwatersalamander	Amfibieën		1 - 5 km
Baardvleermuis / Brandts vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Bastaardkikker	Amfibieën		1 - 5 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Blaasvaren	Vaatplanten		1 - 5 km
Boomkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Boommarter	Zoogdieren		1 - 5 km
Bosbeekjuffer	Libellen		1 - 5 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren		1 - 5 km
Das	Zoogdieren		1 - 5 km
Dennenorchis	Vaatplanten		1 - 5 km
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	wnb-hrl	1 - 5 km
Franjestaart	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Gewone/Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Grote modderkruiper	Vissen		1 - 5 km
grote vos	Dagvlinders		1 - 5 km
iepenpage	Dagvlinders		1 - 5 km

Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
kleine ijsvogelvlinder	Dagvlinders		1 - 5 km
Knoflookpad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Levendbarende hagedis	Reptielen		1 - 5 km
Meervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Muurhagedis	Reptielen	wnb-hrl	1 - 5 km
myoot (soort onbekend)	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Oehoe	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen		1 - 5 km
Roek	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Rosse woelmuis	Zoogdieren		1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren		1 - 5 km
teunisbloempijlstaart	Nachtvinders	wnb-hrl	1 - 5 km
Vermiljoenkever	Geleedpotigen	wnb-hrl	1 - 5 km
Vinpootsalamander	Amfibieën		1 - 5 km
Watervleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Wezel	Zoogdieren		1 - 5 km
Wilde ridderspoor	Vaatplanten		1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Baardvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	5 - 10 km
Beekrombout	Libellen		5 - 10 km
bruine eikenpage	Dagvlinders		5 - 10 km
Damhert	Zoogdieren		5 - 10 km
Dreps	Vaatplanten		5 - 10 km
gentiaanblauwtje	Dagvlinders		5 - 10 km
Gestreepte waterroofkever	Kevers	wnb-hrl	5 - 10 km
grote weerschijnvlinder	Dagvlinders		5 - 10 km
Hazelworm	Reptielen		5 - 10 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	5 - 10 km
Hoogveenglanslibel	Libellen		5 - 10 km
Kruipend moerasscherm	Vaatplanten	wnb-hrl	5 - 10 km
Ondergrondse woelmuis	Zoogdieren		5 - 10 km
Sierlijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	5 - 10 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren		5 - 10 km
Wezel/Hermelijn	Zoogdieren		5 - 10 km
Wild zwijn	Zoogdieren		5 - 10 km
Akkerdoornzaad	Vaatplanten		10 - 25 km
Akkerogentroost	Vaatplanten		10 - 25 km
Beekprik	Vissen		10 - 25 km

Berggamander	Vaatplanten		10 - 25 km
Brede wolfsmelk	Vaatplanten		10 - 25 km
Edelhert	Zoogdieren		10 - 25 km
Gevlekte glanslibel	Libellen		10 - 25 km
Gladde slang	Reptielen	wnb-hrl	10 - 25 km
Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
grote parelmoervlinder	Dagvlinders		10 - 25 km
Hermelijn	Zoogdieren		10 - 25 km
Karwijselie	Vaatplanten		10 - 25 km
Kempense heidelibel	Libellen		10 - 25 km
Kleine wolfsmelk	Vaatplanten		10 - 25 km
Kluwenklokje	Vaatplanten		10 - 25 km
Knollathyrus	Vaatplanten		10 - 25 km
Knolspirea	Vaatplanten		10 - 25 km
Korensla	Vaatplanten		10 - 25 km
Kranskarwij	Vaatplanten		10 - 25 km
Kwabaal	Vissen		10 - 25 km
Muurbloem	Vaatplanten		10 - 25 km
Oostelijke witsnuitlibel	Libellen	wnb-hrl	10 - 25 km
pimpernelblauwtje	Dagvlinders	wnb-hrl	10 - 25 km
Platte schijfhoren	Weekdieren	wnb-hrl	10 - 25 km
Rivierrombout	Libellen	wnb-hrl	10 - 25 km
Ruw pazelzaad	Vaatplanten		10 - 25 km
Speerwaterjuffer	Libellen		10 - 25 km
Stijve wolfsmelk	Vaatplanten		10 - 25 km
veldparelmoervlinder	Dagvlinders		10 - 25 km

			km
			10 - 25
Vroedmeesterpad	Amfibieën	wnb-hrl	km
			10 - 25
Wilde weit	Vaatplanten		km
			10 - 25
Wolfskers	Vaatplanten		km

BIJLAGE III

JAARROND BESCHERMDE NESTEN

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten voor vogels is een beleidsdocument dat voortvloeit uit de voormalige Flora- en faunawet en meegenomen is onder de Wet natuurbescherming. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën, waarbij nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 jaarrond beschermd zijn en de nesten van soorten onder categorie 5 beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven zijn.

Onderstaande categorieën gelden voor alle provincies behalve Limburg. Provincie Limburg heeft een andere indeling van categorieën

- **Categorie 1:** Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
- **Categorie 2:** Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
- **Categorie 3:** Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
- **Categorie 4:** Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).
- **Categorie 5:** Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

De provincie Limburg hanteert een andere indeling van de categorieën en is voor een aantal soorten de nesten niet langer jaarrond beschermd (categorie 0):

- **Categorie 1:** Jaarrond gebruikte nesten
- **Categorie 2:** Zeer plaatstrouwe broedvogel of afhankelijk bebouwing
- **Categorie 3:** Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest
- **Categorie 4:** Vogel die jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel om elders nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Steenuil	<i>Athene noctua</i>	Categorie 1
Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	Categorie 2
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	Categorie 2
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	Categorie 2
Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	Categorie 3
Oehoe	<i>Bubo bubo</i>	Categorie 3
Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	Categorie 3
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	Categorie 3
Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	Categorie 3
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	Categorie 4
Boomvalk	<i>Falco subbuteo</i>	Categorie 4
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	Categorie 4
Ransuil	<i>Asio otus</i>	Categorie 4

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	Categorie 4
Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	Categorie 4
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	Categorie 4
Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	Categorie 5
Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	Categorie 5
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	Categorie 5
Brilduiker	<i>Bucephala clangula</i>	Categorie 5
Eidereend	<i>Somateria mollissima</i>	Categorie 5
Ekster	<i>Pica pica</i>	Categorie 5
Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Categorie 5
Glanskop	<i>Parus palustris</i>	Categorie 5
Gauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	Categorie 5
Groene specht	<i>Picus viridis</i>	Categorie 5
Grote bonte specht	<i>Dendrocopos major</i>	Categorie 5
Hop	<i>Upupa epops</i>	Categorie 5
IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	Categorie 5
Kleine bonte specht	<i>Dendrocopos minor</i>	Categorie 5
Kleine vliegenvanger	<i>Ficedula parva</i>	Categorie 5
Koolmees	<i>Parus major</i>	Categorie 5
Kortsnavelboomkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>	Categorie 5
Oeverzwaluw	<i>Riparia riparia</i>	Categorie 5
Pimpelmees	<i>Parus caeruleus</i>	Categorie 5
Ruigpootuil	<i>Aegolius funereus</i>	Categorie 5
Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	Categorie 5
Tapuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Categorie 5
Zeearend	<i>Haliaeetus albicilla</i>	Categorie 5
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	Categorie 5
Zwarte mees	<i>Periparus ater</i>	Categorie 5
Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Categorie 5
Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	Categorie 5
Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	Categorie 5
Bosuil	<i>Strix aluco</i>	Categorie 5
Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	Categorie 5
Raaf	<i>Corvus corax</i>	Categorie 5
Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	Categorie 5
Blauwe reiger	<i>Ardea cinerea</i>	Categorie 5
Draaihals	<i>Jynx torquilla</i>	Categorie 5

BIJLAGE IV

VRIJGESTELDE SOORTEN

Provincie:

Soort:	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Aardmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bastaardkikker	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bosmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bruine kikker	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Bunzing	X	X	X	X		X		X	X	X		X
Dwergmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dwergspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Egel	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gewone bosspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gewone pad	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Haas	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Hermelijn	X	X	X	X		X		X	X	X		X
Huisspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kleine watersalamander	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Konijn	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Meerkikker	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Ondergrondse woelmuis	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
Ree	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Rosse woelmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Steenmarter	X											(4)
Tweekleurige bosspitsmuis	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
Veldmuis	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Vos	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Wezel	X	X	X	X		X		X	X	X		X
Wild zwijn											X	
Woelrat	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Hazelworm												(1)
Levendbarende hagedis												(2)
Eekhoorn												(3)

Tabel 4: (1) = vrijgesteld in juli t/m september, (2) = 15 aug t/m 15 okt, (3) = maart-april en juli t/m november, (4) = 15 aug t/m feb. Groene high light betreft de relevante provincie

BIJLAGE V

FACTSHEET ZORGPLICHT GEBIEDSGERICHTE ONTHEFFING TILBURG

FACTSHEET ZORGPLICHT

De gemeente Tilburg heeft een gebiedsgerichte ontheffing (kenmerk FF/75C/2015/0525.toek.bl) voor de Oude Stad. De ontheffing maakt het mogelijk werkzaamheden uit te voeren aan gebouwen waarbij rekening moet worden gehouden met huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen. In de ontheffing zijn in het kader van de zorgplicht de volgende voorwaarden opgenomen:

25. Voorafgaande aan de start van werkzaamheden aan gebouwen dient een omgevingscheck uitgevoerd te worden op aanwezigheid van beschermde soorten. Bij aantreffen van beschermde soorten dienen passende maatregelen te worden getroffen.
26. Voorafgaande aan sloopwerkzaamheden aan gebouwen dient voorkomen te worden dat exemplaren van de gierzwaluw, huismus, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis worden verwond of gedood door het gebouw door het gebouw voorafgaande aan de werkzaamheden, maar buiten de kwetsbare perioden, onaantrekkelijk te maken als verblijfplaats voor de soorten. De aanwezige exemplaren van deze soorten dienen op eigen kracht het gebouw te kunnen verlaten.

Deze factsheet beschrijft hoe de zorgplicht nageleefd moet worden bij het uitvoeren van werkzaamheden.

Hoe werkt het?

Wilt u werkzaamheden uitvoeren aan een gebouw, dan moet u rekening houden met voorkomende planten en dieren. Dit doet u door voor de start van de werkzaamheden een ecologische check uit te laten voeren. Deze ecologische check geeft aan welke maatregelen in het kader van de zorgplicht en ontheffing nodig zijn. Deze maatregelen overlegt u aan de gemeente.

De gemeente geeft goedkeuring

Indien uw werkzaamheden gevolgen heeft voor gebouw bewonende soorten als gierzwaluw, huismus en vleermuizen kunt u gebruik maken van de gebiedsontheffing voor Oude Stad Tilburg. Hiervan mag gebruik gemaakt worden indien de gemeente u daarvoor middels een brief goedkeuring verleend. Met deze goedkeuring hoeft u niet afzonderlijk ontheffing aan te vragen¹. De goedkeuring kunt u verkrijgen door in overleg met de gemeente te bepalen welke maatregelen voor beschermde soorten worden getroffen.

Ecologische check

Bent u voornemens nieuw te bouwen, renoveren of slopen, dan dient u de volgende stappen te doorlopen:

1. Vraag een ecologisch deskundige² op basis van de huidige situatie te beoordelen welke maatregelen in het kader van de ontheffing nodig zijn. De ecologisch deskundige stelt vast:

¹ Bij het aantreffen van andere beschermde soorten dan genoemd in de ontheffing van Oude Stad Tilburg kan vanaf 1 januari 2017 een ontheffing artikel 3 Wet natuurbescherming (Wnb) nodig zijn. Deze wordt aangevraagd bij de provincie. Ook indien u de door de gemeente gevraagde maatregelen niet kunt uitvoeren kan een afzonderlijke ontheffing noodzakelijk zijn.

² Onder een ter zake kundige wordt verstaan een persoon die op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande

- of het betreffende gebouw een functie kan hebben voor soorten van de ontheffing;
- of een functie voor deze soorten in het betreffende gebouw ook kan worden uitgesloten omdat de potenties voor deze soorten ontbreken;
- welke maatregelen nodig zijn om schade aan deze soorten te voorkomen;
- welke maatregelen wenselijk zijn in het kader van de instandhouding van de soorten. Dit zijn in de regel maatregelen die er op gericht zijn het aanbod aan verblijfplaatsen van een soort in een wijk te behouden of te verbeteren.

2. Indien uit de ecologische check blijkt dat duidelijk is welke concrete maatregelen nodig zijn om uw werkzaamheden zorgvuldig uit te voeren, onbedoelde schade aan dieren te voorkomen, kunt u het werk plannen.

Schade aan dieren voorkomen:

- bij risico op schade aan nesten van huismus en gierzwaluw en kraam- en zomerverblijven voor vleermuizen werkt u buiten de kwetsbare perioden, deze loopt globaal van maart tot september.
- bij risico op schade aan winterverblijven voor vleermuizen werkt u buiten de kwetsbare perioden, deze loopt globaal van oktober tot maart.
- Schade voorkomen bij werk binnen de kwetsbare perioden: werken binnen de kwetsbare perioden is mogelijk als buiten deze periode preventieve maatregelen zijn genomen om de gebouwen ongeschikt te maken als verblijfplaats. Vraag een ecologisch deskundige welke maatregelen in uw geval noodzakelijk zijn.

Dit kan bestaan uit het ontoegankelijk maken van nestlocaties, het deels strippen van muren en daken om ze onaantrekkelijk te maken voor vleermuizen.

Laat kort vóór aanvang van het werk altijd controleren of de maatregelen met succes zijn uitgevoerd.

3. De ecologische check geeft aan welke maatregelen getroffen kunnen worden om het aanbod aan verblijfplaatsen in de wijk waarin uw werkzaamheden plaatsvinden te behouden.

Maatregelen ten behoeve van verblijfplaatsen:

- De gemeente heeft voor elke wijk bepaald voor welke soorten maatregelen gewenst zijn om het aanbod aan verblijfplaatsen op peil te houden of te verbeteren, zie daarvoor de Factsheet wijken.
- In enkele gevallen kan uit de ecologische beoordeling blijken dat er sprake is van een bijzondere situatie waarvoor maatwerk nodig is.
In dergelijke gevallen kan het wenselijk of zelfs noodzakelijk zijn aanvullend onderzoek uit te voeren om de noodzakelijke maatregelen vast te stellen. Dergelijk onderzoek is vaak seizoensgebonden en kan gevolgen hebben voor de planning van uw werkzaamheden.

4. Uitvoering van de werkzaamheden gebeurt volgens het ecologisch werkprotocol van de gemeente Tilburg. Dit protocol geeft u meer informatie over de hierboven genoemde maatregelen.

Indien u geen gebruik wenst te maken van de ontheffing van gemeente Tilburg zal volgens de reguliere procedure eerst een quick scan nodig zijn. Uit de quick scan kan blijken dat nader onderzoek nodig is. In dat geval moet u er rekening mee houden dat dit onderzoek seizoensgebonden is. Uit het onderzoek kan vervolgens blijken dat voor uitvoering van de werkzaamheden een ontheffing nodig is en, maatregelen om schade te voorkomen. De procedure van quick scan, onderzoek, het aanvragen en verkrijgen van de ontheffing kan een jaar in beslag nemen.